

భారతదేశం : భౌగోళిక స్వరూపాలు

పాఠం

1

కీలక భావనలు

- **ఉనికి:** భూమి పైన ఒక ప్రదేశం ఏ ఏ అక్షాంశాలు, రేఖాంశాలు మధ్య కలదో చెప్పటాన్ని ఆ ప్రదేశ ఉనికి అందురు.
- **ప్రామాణిక సమయం:** ఒక విశాల ప్రదేశం మధ్య గుండా పోయే రేఖాంశం పైన కాలాన్ని ఆ ప్రదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు వర్తింప జేస్తే, ఆ రేఖాంశం పైన గల సమయాన్ని ప్రామాణిక సమయం అని, ఆ రేఖాంశాన్ని ప్రామాణిక రేఖాంశం అని పిలుస్తారు.
- **భారత ప్రామాణిక రేఖాంశం:** 82°30' తూర్పు రేఖాంశాన్ని భారత ప్రామాణిక రేఖాంశంగా పిలుస్తారు.
- **IST :** Indian Standard Time (భారత ప్రామాణిక కాలము)
- **GMT:** Greenwich Mean Time (గ్రీన్ విచ్ ప్రామాణిక కాలము)
- భారత ప్రామాణిక కాలం, గ్రీన్ విచ్ ప్రామాణిక కాలం కంటే 5½ గంటలు ముందు ఉంది. ఎందుకంటే భారత దేశం గ్రీన్ విచ్ కంటే తూర్పున ఉన్నందు వలన.
- **భారత ద్వీపకల్పం:** భారత దేశానికి మూడు వైపుల అనగా తూర్పున బంగాళాఖాతం, పశ్చిమాన అరేబియా సముద్రం, దక్షిణాన హిందూ మహాసముద్రం మరియు ఒక వైపు అనగా ఉత్తరాన భూభాగం వున్నందున భారతదేశం “భారత ద్వీపకల్పం” గా పిలువబడుచున్నది.
- **అంగారా భూమి:** టెథిస్ సముద్రానికి ఉత్తరంగా గల భూభాగాన్ని అంగారా భూమిగా పిలిచేవారు. దీనినే లారేసియా అని కూడా అందురు.
- **గోండ్వానా భూమి:** టెథిస్ సముద్రానికి దక్షిణంగా గల భూభాగాన్ని గోండ్వానా భూమిగా పిలిచేవారు.
- భారతదేశం గోండ్వానా భూభాగం నుండి ఏర్పడింది.
- **భారతదేశంలో ముఖ్యమైన భౌగోళిక స్వరూపాలు:** హిమాలయాలు, గంగా-సింధూ మైదానం, ద్వీపకల్ప పీఠభూమి, తీరప్రాంత మైదానాలు, ఎడాల ప్రాంతం, దీవులు
- **హిమాలయ శ్రేణులు:** హిమాద్రి(ఉన్నత హిమాలయాలు), హిమాచల్ (నిమ్న హిమాలయాలు), శివాలిక్ (బాహ్య హిమాలయాలు)

- **డూన్:** హిమాచల్, శివాలిక్ శ్రేణుల మధ్య గల సన్నని లోయలను “డూన్” లు అందురు. ఉదా: డెహ్రీడూన్, కోట్లీ డూన్
- **అంతర్వేది (Doab):** రెండు నదుల మధ్య సారవంతమైన ప్రాంతాన్ని “అంతర్వేది” అని పిలుస్తారు.
- **బాబర్:** శివాలిక్ పాదాల చెంత రాళ్లు, గులక రాళ్లతో కూడిన భూస్వరూపాన్ని “బాబర్” అందురు.
- **టెరాయి:** గంగా-సింధు మైదానంలో చిత్తడి ప్రాంతాన్ని “టెరాయి” అందురు.
- **భారతదేశంలో ద్వీప సమూహాలు:** అండమాన్ నికోబర్ దీవులు, లక్ష దీవులు
- **పూర్వాయాత్ర:** హిమాలయాల తూర్పు భాగాన్ని “పూర్వాయాత్ర” అందురు.
- **జీవ నది:** సంవత్సరం పాడుగున ప్రవహించే నదిని “జీవ నది” అందురు.
- **కోరల్:** సముద్ర జీవరాసుల అస్థిపంజరాలతో ఏర్పడిన భూస్వరూపాన్ని “కోరల్” (ప్రవాళ భిత్తికలు) అందురు.

1/2 మార్కు ప్రశ్నలు

1. భారత దేశ ఉనికికి సంబంధించి, మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
అక్షాంశాలు: ఉత్తరాధారాక్షాంశం :: రేఖాంశాలు : ? తూర్పు అధారాక్షాంశం
2. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
IST : 82 1/2 తూర్పు అక్షాంశం :: GMT : ? 0 డిగ్రీల రేఖాంశం
3. ఈ క్రింది వానిలో మొదటిగా సూర్యోదయం అగు ప్రదేశం. కోల్ కతా
భోపాల్, జైపూర్, కోల్ కతా, భూవనేశ్వర్
4. క్రింది వానిలో భిన్నంగా ఉన్నదానిని గుర్తించండి. శ్రీలంక
పాకిస్తాన్, భూటాన్, శ్రీలంక, బంగ్లాదేశ్
5. హిమాలయాల ఆవిర్భావం ఎప్పుడు జరిగింది? 200 మిలియన్ల సంవత్సరాల క్రితం
6. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
హిమాద్రి : ఉన్నత హిమాలయాలు :: హిమాచల్ : ? నిమ్న హిమాలయాలు
7. భారతదేశంలో ఖనిజ వనరులకు ప్రసిద్ధి చెందిన పీఠభూమి? చోటానాగపూర్ పీఠభూమి
8. ద్వీపకల్పపీఠభూమి దక్షిణ సరిహద్దు ? నీలగిరి కొండలు

9. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
పశ్చిమ కనుమలు: అనైముడి :: తూర్పు కనుమలు : ? **అరేబియన్ కొండ**
10. భారతదేశంలో అతి పెద్ద కాలువ ఏది? దాని పొడవు ఎంత? **ఇందిరా గాంధీ కాలువ, 650 కి.మీ**
11. మొదట జతలోని రెండు అంశాల మధ్య గల సంబంధం ఆధారంగా రెండవ జతను పూరించండి.
మిషి కొండలు : అరుణాచల్ ప్రదేశ్ :: కచార్ : ? **అస్సాం**
12. దిహంగ్ లోయ గల రాష్ట్రం? **అరుణాచల్ ప్రదేశ్**

2 & 4 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. భారతదేశ ఉనికిని రెండు వాఖ్యాలలో రాయండి?
- అక్షాంశాల పరంగా, భారతదేశం ఉత్తర అర్ధగోళంలో కలదు.
 - రేఖాంశాల పరంగా, భారతదేశం తూర్పు అర్ధగోళంలో కలదు.
 - భారతదేశం 8 డిగ్రీల 4 నిమిషాల ఉత్తర అక్షాంశానికి, 37 డిగ్రీల 6 నిమిషాల ఉత్తర అక్షాంశానికి మధ్య విస్తరించి వున్నది.
 - భారతదేశం 68 డిగ్రీల 7 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశానికి, 97 డిగ్రీల 25 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశానికి మధ్య విస్తరించి వున్నది.
2. భౌగోళికంగా భారతదేశం ఉన్న స్థితి శీతోష్ణస్థితులలో ఎన్నో వైవిధ్యాలకు కారణమవుతుంది. వివరించండి.
- ఋతుపవనాల ప్రవేశ మార్గంలో భౌగోళికంగా భారతదేశం మొదటలో వుండటం వలన భారతదేశంలో ఋతుపవన శీతోష్ణస్థితి ఏర్పడింది.
 - దీని వలన అనేక రకాల వృక్ష, జీవ జాతులు ఏర్పడి, వివిధ రకాల పంటలు పండించడానికి అనువైన పరిస్థితులు కల్పించబడ్డాయి.
 - హిందూ మహాసముద్రంలో భారతదేశ స్థానం వలన మత్స్య ప్రలిశ్రమ అభివృద్ధికి ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది.
 - పొడవైన తీరప్రాంతం వినోద వ్యాపారానికి ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది.
3. ఇందిరా పాయింట్ ప్రాముఖ్యతను రాయండి.
- ఇందిరా పాయింట్ భారతదేశ దక్షిణాన చిట్ట చివర ప్రాంతం.

- ii. ఇది నికోబార్ దీవులలో కలదు.
- iii. 2004 సునామీలో ముంపునకు గురి అయ్యింది.
4. అల్టిమేట్ వ్యూత్లో భారతదేశం ఉందని ఊహించుకోండి. అప్పుడు మీ జీవితంలో ఏ ఏ తేడాలు ఉంటాయో రాయండి.
- i. ఆహారపు అలవాట్ల లలో మార్పులు వచ్చి వేడినిచ్చే పదార్థాలు ఆహారంలో ప్రధాన భాగమౌతాయి.
- ii. ధరించే దుస్తులలో కూడా మార్పు వచ్చి వెచ్చదనాన్ని ఇచ్చే ఉన్ని దుస్తులను ధరిస్తాం.
- iii. రవాణా కొరకు స్లెడ్ కుక్కలతో కూడిన బల్లు ను ఉపయోగిస్తాం.
- iv. ఇగ్లూలలో నివాసం ఏర్పాటు చేసుకోవల్సివస్తుంది.
5. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉనికిని రాయండి.
- i. ఆంధ్రప్రదేశ్ 12 డిగ్రీల 41 నిమిషాల ఉత్తర అక్షాంశానికి, 19 డిగ్రీల 07 నిమిషాల ఉత్తర అక్షాంశానికి మధ్య విస్తరించి వున్నది.
- ii. ఆంధ్రప్రదేశ్ 77 డిగ్రీల తూర్పు రేఖాంశానికి, 84 డిగ్రీల 40 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశానికి మధ్య విస్తరించి వున్నది.
6. భారత ప్రామాణిక కాలానికి, గ్రీనిచ్ ప్రామాణిక కాలానికి తేడాను రాయండి.
- i. 82 డిగ్రీల 30 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశం పై కాలాన్ని భారత ప్రామాణిక కాలం (IST) అందురు.
- ii. 0 డిగ్రీల రేఖాంశం పై కాలాన్ని గ్రీనిచ్ ప్రామాణిక కాలం (GMT) అందురు.
- iii. భారత ప్రామాణిక కాలం, గ్రీనిచ్ ప్రామాణిక కాలం కంటే 5 1/2 ముందు ఉంది.
7. పశ్చిమాన ఉన్న గుజరాత్ లో కంటే అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో సూర్యోదయం రెండు గంటల ముందు అవుతుంది. కానీ, గడియారాలు ఒకే సమయం చూపిస్తాయి. ఎందుకని?
- i. పశ్చిమాన ఉన్న గుజరాత్ కంటే అరుణాచల్ ప్రదేశ్ 30 డిగ్రీల రేఖాంశాల మేర (30 X 4ని. = 120ని.) తూర్పున ఉండటం వలన అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో రెండు గంటల ముందు సూర్యోదయం అవుతుంది.
- ii. ఒకే దేశంలో వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య కాల వ్యత్యాసాన్ని నివారించడానికి, భారతదేశానికి మధ్య గుండా పోతున్న 82 డిగ్రీల 30 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశాన్ని భారత ప్రామాణిక రేఖాంశంగా నిర్ణయించడమైనది.
- iii. 82 డిగ్రీల 30 నిమిషాల తూర్పు రేఖాంశం పై కాలాన్ని భారత ప్రామాణిక కాలం (IST) గా నిర్ణయించి, ఈ కాలాన్ని దేశ వ్యాప్తంగా అనుసరించడం జరుగుతుంది.

iv. కావున దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాల గడియారాలు ఒకే సమయాన్ని చూపిస్తాయి.

8. దిగువ ఇచ్చిన పరిశీలనలలో అహ్మదాబాద్, ఇంఫాల్ ల సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయాలను తెలిపేవి ఏవి? కారణాలను వివరించండి.

తేదీ	ప్రదేశం:	ఇంఫాల్	ప్రదేశం:	అహ్మదాబాద్
	సూర్యోదయం	సూర్యాస్తమయం	సూర్యోదయం	సూర్యాస్తమయం
5 జనవరి	05:59	16:37	07:20	18:05

కారణాలు:

- అహ్మదాబాద్ కంటే ఇంఫాల్ తూర్పున ఉండటం వలన అహ్మదాబాద్ కంటే ఇంఫాల్ లో సూర్యోదయం, సూర్యాస్తమయం ముందుగా సంభవిస్తాయి.
- ఈ రెండు ప్రాంతాల మధ్య సుమారు 23 డిగ్రీల రేఖాంశాల మేర వ్యత్యాసం వుండటం.

9. భారత దేశ భూగర్భ నేపథ్యాన్ని వివరించండి.

- ప్రపంచ భూ భాగమంతా అంగారా భూమి (లారేసియా), గోండ్వానా భూమి అను రెండు ప్రధాన భూ ఖండాల నుండి ఏర్పడింది.
- భారత ద్వీపకల్పం గోండ్వానా భూ భాగం నుండి ఏర్పడింది.
- 200 మిలియన్లు సంవత్సరాల క్రితం గోండ్వానా భూ భాగం ముక్కలుగా విడిపోయి భారత ద్వీపకల్పం ఏర్పడింది.

10. భారతదేశ ఉత్తర మైదానాలు ఏర్పాటుకు దోహదపడిన హిమాలయ, ద్వీపకల్ప నదులను పేర్కొనండి.

- భారతదేశ ఉత్తర మైదానాలు ఏర్పాటుకు దోహదపడిన హిమాలయ నదులు-సింధు, గంగా, బ్రహ్మపుత్ర వాటి ఉపనదులు.
- భారతదేశ ఉత్తర మైదానాలు ఏర్పాటుకు దోహదపడిన ద్వీపకల్ప నదులు- చంబల్, ధమ్మా, బెట్వా

11. భూస్వరూపాలు, ఎత్తులు, దేశాలను పేర్కొంటూ బ్రహ్మపుత్ర నదీమార్గం మొత్తాన్ని వర్ణించండి.

- బ్రహ్మపుత్ర నది టిబెట్ లో మానస సరోవరం దగ్గర కైలాస పర్వతాలలోని చెమయుంగ్ డంగ్ హిమనీనదం నుండి పుడుతుంది. తరువాత పర్వత ప్రాంతం గుండా ప్రయానిస్తూ, మైదాన ప్రాంతంలోకి ప్రవేశిస్తూ చివరిగా బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుంది.

- ii. ఇది టిబెట్, భారతదేశం, బంగ్లాదేశ్ లో ప్రవహిస్తుంది. టిబెట్ లో దీనిని సాంగ్ పో అని, భారతదేశంలో అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో దీనిని సియాంగ్ అనీ, దిహాంగ్ అని అంటారు.
- iii. భారత దేశంలో అస్సాం లోయలోకి వచ్చినపుడు దిబంగ్, లోహిత్ అనే రెండు ఉపనదులు కలుస్తున్నాయి.
- iv. ఇక్కడ నుండి దీనిని బ్రహ్మపుత్రగా పిలుస్తారు.

ముఖ్యమైన కొండలు, లోయలు:

- మాక్ డోక్ డింపెష్ లోయ మేఘాలయలో కలదు.
- పూర్వంచల్ పర్వతాలు - అరుణాచల్ ప్రదేశ్, నాగాలాండ్, మణిపూర్, మేఘాలయ, మిజోరాం
- పాట్ కామ్ కొండలు- అరుణాచల్ ప్రదేశ్
- నాగా కొండలు- నాగాలాండ్
- మణిపూరి కొండలు - మణిపూర్
- ఖాసి కొండలు - మేఘాలయ
- నీలగిరి కొండలు - తమిళనాడు
- అనైముడి, పళని కొండలు- తమిళనాడు
- కార్గమం కొండలు- కేరళ
- అరోయ కొండ, నల్లమల్ల, వెలికొండ, పాలకొండ, శేషాచల కొండలు- ఆంధ్రప్రదేశ్

ఎత్తైన శిఖరాలు:

- నీలగిరి కొండలలో - దొడబెట్ట
- దక్షిణ భారతదేశంలో - అనైముడి
- పడమటి కనుమలలో- అనైముడి
- తూర్పు కనుమలలో - అరోయ కొండ

12. హిమాలయాల ఆవిర్భావం గురించి రాయండి.

- i. 200 మిలియన్లు (20 కోట్లు) సంవత్సరాల క్రితం గోండ్వానా భూ భాగంలోని ఒక భాగం వేరుపడి యురేషియా ఫలకం వైపు కదలటం వలన ఏర్పడిన సంపీడన బలాలు వలన ఈ రెండు భూ భాగాల మధ్య గల టెథిస్ సముద్ర అవక్షేపాలు ముడతలు తేలి పైకి రావటం వలన హిమాలయాలు ఆవిర్భవించాయి.
- ii. అందుకే వీటిని ముడిత పర్వతాలు లేదా వళి పర్వతాలు అందురు.

13. హిమాలయ శ్రేణులతో ఒక పట్టికను రూపొందించండి.

హిమాలయాలు పశ్చిమాన జమ్ము కాశ్మీర్ నుండి తూర్పున అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వరకు సుమారు 2400 కిలో మీటర్ల పొడవున మూడు శ్రేణులుగా విస్తరించి వున్నాయి.

హిమాలయ శ్రేణి	సరాసరి ఎత్తు	ప్రాముఖ్యత
---------------	--------------	------------

హిమాలయ (అత్యున్నత హిమాలయాలు)	6100 మీటర్లు	ప్రపంచంలో ఎత్తైన శిఖరాలు ఈ శ్రేణిలో కలవు
హిమాచల్ (నిమ్న హిమాలయాలు)	3700-4500 మీటర్లు	ఈ శ్రేణిలో సిమ్లా, ముస్సోరి, నైనిటాల్, రాణిఖేట్ వంటి వేసవి విడిది స్థావరాలు వున్నాయి.
శివాలిక్ (బాహ్య హిమాలయాలు)	900-1100 మీటర్లు	ఇది అత్యల్ప ఎత్తు గల హిమాలయ శ్రేణి

గమనిక:

- కాశ్మీర్ లోయ (జమ్ము కాశ్మీర్), కులు, కంగ్ర లోయలు (హిమాచల్ ప్రదేశ్) హిమాచల్ శ్రేణిలో కలవు.
- పిర్ పంజాల్, మహాభారత పర్వత శ్రేణులు కూడా హిమాచల్ శ్రేణిలో కలవు.
- హిమాలయాలను నవీన ముడత పర్వతాలు లేదా అతి తరుణ ముడత పర్వతాలు అందురు.
- కోట్లీ డూన్ (జమ్ము కాశ్మీర్); డెహ్రాడూన్, పాట్లీ డూన్ (ఉత్తరాఖండ్)

14. శివాలిక్ శ్రేణికి వివిధ ప్రాంతాలలో గల పేర్లను రాయండి.

రాష్ట్రం	శివాలిక్ శ్రేణికి గల పేరు
అరుణాచల్ ప్రదేశ్	మిష్మి కొండలు
అస్సాం	కచార్
జమ్ము కాశ్మీర్	జమ్ము కొండలు

15. ఇక్కడ పేర్కొన్న వాటిలో ఏవి రాష్ట్రాలలో హిమాలయాలు విస్తరించి లేవు: మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, సిక్కిం, హర్యానా, పంజాబ్, ఉత్తరాంచల్.

మధ్యప్రదేశ్, పంజాబ్, హర్యానాలలో హిమాలయాలు విస్తరించి లేవు.

16. భారతీయ వ్యవసాయాన్ని హిమాలయాలు ఏ రకంగా ప్రభావితం చేస్తున్నాయి?

హిమాలయాలు దిగువ విధంగా భారతీయ వ్యవసాయాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాయి.

- i. చలి కాలంలో మధ్య ఆసియా నుండి వీచే చల్లని గాలుల నుండి భారతీయ వ్యవసాయాన్ని హిమాలయాలు కాపాడుతున్నాయి.
- ii. సింధు, గంగా, బ్రహ్మపుత్ర వంటి జీవనదులకు జన్మనిచ్చి భారతీయ వ్యవసాయానికి సంవత్సరం పొడుగున సాగునీటి సరఫరాకు తోడ్పడుతున్నాయి.
- iii. ఋతుపవనాలను అడ్డగించి భారతదేశ వ్యవసాయానికి కావలసిన వర్షపాతాన్ని కలుగజేస్తున్నాయి.
- iv. హిమాలయనదులు తీసుకువచ్చిన ఒండు మట్టి భారతీయ వ్యవసాయోత్పత్తికి ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది.

17. భారతదేశ ప్రధాన భౌగోళిక విభజనలు ఏవి? హిమాలయ ప్రాంత భౌగోళిక పరిస్థితులతో ద్వీపకల్ప పీఠభూమిని పోల్చండి.

భారతదేశ ప్రధాన భౌగోళిక విభజనలు:

- i. హిమాలయాలు
- ii. గంగా - సింధు మైదానాలు
- iii. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి
- iv. గొప్ప ఎడారి
- v. తీర మైదానాలు
- vi. దీవులు

హిమాలయాలు - ద్వీపకల్ప పీఠభూమి భౌగోళిక పరిస్థితుల పోలిక:

- i. హిమాలయాలు పర్వత ప్రాంతాలు, ద్వీపకల్ప పీఠభూమి వాలు తక్కువగా వుండే పీఠభూమి ప్రాంతం.
- ii. హిమాలయాలు ప్రధానంగా అవక్షేప శిలలతో ఏర్పడగా, ద్వీపకల్ప భూమి ప్రధానంగా అగ్ని శిలలతో ఏర్పడింది.
- iii. హిమాలయాలు సముద్రతీరానికి దూరంగా వుండగా, ద్వీపకల్పపీఠభూమి సముద్రతీరానికి దగ్గరగా కలవు.

18. సింధునది ఉపనదులు ఏవి?

జీలం, చీనాబ్, రావి, బయాస్, సట్లెజ్

19. గంగా నది ఉపనదులు ఏవి ?

యమున, సోన్, కోసి

20. గంగా- సింధూ నది మైదానంలో జనసాంద్రత ఎక్కువ. కారణాలను తెలపండి.

గంగా- సింధూ నది మైదానంలో జనసాంద్రత ఎక్కువగా ఉండటానికి కారణాలు:

- సారవంతమైన ఒండ్లు మృత్తికలు ఉండటం.
- సంవత్సరం పొడువున ప్రవహించే సింధు, గంగా, బ్రహ్మపుత్ర వంటి జీవనదులు ఉండటం.
- న్యూఢిల్లీ, కోల్ కతా, చంఢీఘర్ వంటి అభివృద్ధి చెందిన నగరాలు ఉండటం.
- వివిధ రకాల రవాణా వ్యవస్థలు అభివృద్ధి చెందటానికి అనుకూల పరిస్థితులు ఉండటం.

21. ఇందిరాగాంధీ కాలువ ప్రాముఖ్యతను రాయండి.

- దేశంలో అత్యంత పొడవైన కాలువ ఇది.
- దీని పొడవు 650 కిలో మీటర్లు.
- ఇది థార్ ఎడారికి నీళ్లు అందిస్తుంది.

22. తూర్పు కనుమలు, పశ్చిమ కనుమల మధ్య తేడాలను రాయండి.

తూర్పు కనుమలు	పశ్చిమ కనుమలు
i. ఇవి తూర్పు తీరానికి సమాంతరంగా ఉన్నాయి.	i. ఇవి పశ్చిమ తీరానికి సమాంతరంగా ఉన్నాయి.
ii. ఇవి విచ్ఛిన్న శ్రేణులు.	ii. ఇవి అవిచ్ఛిన్న శ్రేణులు.
iii. వీటి సగటు ఎత్తు 900 ఎత్తు మీటర్లు.	iii. వీటి సగటు ఎత్తు 2000 మీటర్లు.
iv. ఎత్తైన శిఖరం అరేబియన్ కొండ.	iv. ఎత్తైన శిఖరం అనైముడి.

23. తూర్పు మైదాన ప్రాంతాలు, పడమటి మైదాన ప్రాంతాల మధ్య పోలికలు, తేడాలు ఏమిటి?

పోలికలు:

- i. తూర్పు, పడమటి మైదాన ప్రాంతాలు రెండు సముద్ర తీరం వెంబడి విస్తరించి ఉన్నాయి.
- ii. రెండు మైదాన ప్రాంతాలలో ఒండ్లు నేలలు కలవు.

తేడాలు:

తూర్పు మైదాన ప్రాంతాలు	పడమటి మైదాన ప్రాంతాలు
i. ఇది మహానది నుంచి కావేరి డెల్టా వరకు విస్తరించి ఉన్నాయి.	i. ఇది రాణ్ ఆఫ్ కచ్ నుండి కన్యాకుమారి వరకు విస్తరించి ఉన్నాయి.
ii. ఇవి చాలా సారవంతమైనవి.	
iii. వీటి వెడల్పు ఎక్కువ.	
iv. ఈ ప్రాంతంలో మహానది డెల్టా, గోదావరి డెల్టా, కృష్ణా డెల్టా, కావేరి డెల్టాలు కలవు.	ii. ఇవి తక్కువ సారవంతమైనవి. iii. వీటి వెడల్పు తక్కువ. iv. ఇక్కడ ఎటువంటి డెల్టాలు లేవు.

24. భారతదేశంలో మైదాన ప్రాంతాలు వ్యవసాయానికి దోహదపడినంతగా పీఠభూమి ప్రాంతాలు తోడ్పడవు-

దీనికి కారణాలు ఏమిటి?

భారతదేశంలో మైదాన ప్రాంతాలు వ్యవసాయానికి దోహదపడినంతగా పీఠభూమి ప్రాంతాలు

తోడ్పడకపోవడానికి కారణాలు:

- i. మైదాన ప్రాంతాలలో సారవంతమైన ఒండ్లు మృత్తికలు ఉండటం. కానీ పీఠభూమి ప్రాంతాలలో సారం తక్కువ గల ఎర్ర నేలలు మాత్రమే ఉండటం.
- ii. మైదాన ప్రాంతాలలో జీవనదులు ప్రవహించగా, పీఠభూమి ప్రాంతాలలో వర్షాధార నదులు మాత్రమే ప్రవహిస్తున్నాయి.
- iii. మైదాన ప్రాంతాలతో పోలితే పీఠభూమి ప్రాంతం ఎక్కువగా వర్షాచ్యాయ ప్రాంతంలో ఉండటం.
- iv. పీఠభూమి ప్రాంతాలతో పోలితే మైదాన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందిన నీటిపారుదల వ్యవస్థను కలిగి ఉండటం.

25. భారతదేశ తీవుల సమూహాలను గూర్చి వివరించండి.

భారతదేశ తీవులు రెండు సమూహాలుగా విస్తరించబడినాయి.

- i. అండమాన్ నికోబార్ తీవులు: ఇవి బంగాళాఖాతంలో కలవు. ఇవి అగ్ని పర్వత విస్ఫోటనం వలన ఏర్పడ్డాయి.
- ii. లక్షతీవులు: ఇవి అరేబియా సముద్రంలో కలవు. ఇవి ప్రవాళ బిత్తికల నుండి ఏర్పడ్డాయి.

Prepared by:

Rambabu Sunkari

SA(SS)

ZPHS, Garudabilli

Vizianagaram Dt